

13.3 $\pi\alpha\varsigma$ (všechen, každý, celý)

$\pi\alpha\varsigma$ definuje hybridní deklinaci, zvanou 3-1-3, protože v maskulinu a neutru sleduje 3. deklinaci, ale ve femininu 1. deklinaci. Uvažujte o $\pi\alpha\varsigma$ jako o slově 3. deklinace, které chce mít odlišné koncovky feminina. Ve 3. deklinaci však nejsou samostatné koncovky feminina, tak si půjčuje jediné dostupné – koncovky 1. deklinace.

Abyste mohli skloňovat slovo jako $\pi\alpha\varsigma$, potřebujete poznat čtyři části informace:

1. nominativ singuláru maskulina
2. nominativ singuláru neutra
3. genitiv (nebo kmen) pro maskulina a neutra
4. nominativ singuláru feminina

Body 1-3 jsou tytéž, které potřebujete poznat pro jakékoli adjektivum 3. deklinace (protože neexistuje žádné pravidlo pro odvození nominativu singulárů z kmene).

Bod 4 je dostačující pro vytvoření celého feminina, protože v 1. a 2. deklinaci koncovky vyplývají přímo z nominativu.

Tak pro $\pi\alpha\varsigma$, když už jednou poznáme nominativ singulárů: $\pi\alpha\varsigma$, $\pi\alpha\sigma\alpha$, $\pi\alpha\nu$, a kmen 3. deklinace: $\pi\alpha\nu\tau$ -, můžeme odvodit zbytek deklinace.

		mask.	fem.	neut.
		3. dekl.	1. dekl. ¹	3. dekl.
sg.	N.	πας	πασα	παν
	G.	παντος	πασης	παντος
	D.	παντι	παση	παντι
	A.	παντα	πασαν	παν
pl.	N.	παντες	πασαι	παντα
	G.	παντων	πασων	παντων
	D.	πασιν	πασαις	πασιν
	A.	παντας	πασας	παντα

πας je jediné běžné adjektivum, které sleduje tento vzor. Tento vzor je však důležitý, protože polovina participií v řečtině ho také sleduje. Až dosud jsme používali pouze participia v nominativu singuláru (část 7.4), ale v následující lekci je budeme muset používat v jakémkoli pádě, rodu nebo čísle.

Použití πας

πας může znamenat „všechn“, „každý“ nebo „celý“. Používá se stejně jako ostatní adjektiva.

- Sám o sobě; v tomto případě jeho rod prozrazuje, co je implikováno: maskulinum = člověk/muž; femininum = žena; neutrum = věc.

např. Jn 1,3: παντα δι' αὐτου ἐγενετο. – Všechny věci vznikly skrze něj.

Mk 6,50: παντες γαρ αὐτον ειδον. – Neboť všichni ho viděli.

---

¹ Protože poslední hláska kmene slova πασα je σ, sleduje vzor δοξα.

- Může se vyskytovat s podstatným jménem bez členu.
např. Mt 7,17: παν δενδρον αγαθον καρπους καλους ποιει.
– Každý dobrý strom činí dobré plody.
- Může se vyskytovat s podstatným jménem s členem; v tomto případě obvykle stojí v pozici *predikátu* (tj. před určitým členem).
např. Mk 14,53: παντες οι αρχιερεις.
– Všichni velekněží se shromažďují.
- Může se vyskytovat s členem a participiem.
např. 1Jn 5,1: πας ο πιστευων οτι Ιησους εστιν ο Χριστος.
– Každý, kdo věří, že Mesiáš je Ježíš.

